

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΑ. Π. 1 / 1970

ΑΙ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβρ. 1969 - Φεβρ. 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΔΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ

Έν Σπάρτη τῇ 15ῃ Ἀπριλίου 1970

Ἀριθ. πρωτ. 1205

Πρὸς

Τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης Ἑλλ. Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἀναγνωστοπούλου 14

Ἀ θ ῆ ν α ς

Ἐπιστρέφομεν τὰ ὑποστάλαντα ἡμῖν, πρὸς συμπλήρωσιν,
" ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑ Α. ΕΥΡΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑ
καὶ ἄλλοι ἑλκτικοί, καθ' οὗ ἐν ἐξ αὐτῶν ἀπεστάλη ὑμῖν ἀπὸ
θείας ὑπὸ τοῦ συμπληρώσαντος τοῦτο Διδασκάλου, ἕτερον δέ
ἀπωλέσθη, δεόντως συμπληρωμένα ὑπὸ Διδασκάλων τῆς Περι-
ρείας ἡμῶν, διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς. -

Επιθεωρητῆς

Μιχάλας Γιαννδπουλος

3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν παρουσία του συνεχόμενῃ καὶ μετὰ τὸ
γάμος τῶν τέκνων του, διανομῆς ἐκείνου μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Και, Μετὰ τὸν θάνατόν του διατηρεῖ τὴν
παρακαταθήκην αὐτοῦ, μετὰ τὸν θάνατόν του.*

ΕΠΙ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Εν Αθήναις, 10ης Σεπτεμβρίου 1902

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΟΥΣ

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑΣ

Αριθ. πρωτ. 1502

Προς

Τὸν Κέντρον, Ἐθνικὴν Ἐκπαιδευτικὴν
τῆς Ἀκαδημίας, Ἀθήναις
ἀναγνωστοκόμιον 14

Ἀ. Β. Γ. Δ. Ε.

Ἐκτελεσθῶν
"ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΟΥΣ"
ἀναγνωστῶν, ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν
ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν
ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν, ὁδὸς αὐτῶν

Ἐκτελεσθῶν

Ἀναγνωστῶν

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) Βασιλακίον....
(παλαιότερον ὄνομα: Ταραγα.), Ἐπαρχίας Λαμεδίωνος
Νομοῦ... Λαυωνίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Στυλιανοῦ
Ζαχρεμμενίου. ἐπάγγελμα Θηροδότης.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Καὶω Ταραγα Λαμεδίωνος.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. (5) πέντε ἔτη.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἀντωνίου Κ. Κοκκοῦ Νικολάου
Καὶω Ταραγίου.....
ἡλικία... 75.... γραμματικαὶ γνώσεις.....

..... τόπος καταγωγῆς Καὶω Ταραγα
β) Γεώργιος Λιούνης, Νικόλαος Κ. Ταραγίου, ἡλικία 48
Βασίλειος Ταραγίου, Β. Σακελλαρίου, Νικόλαος Κ.
Ταραγίου, ἡλικία 72 Ἰωάννης Ἀνδρέου Καλοπαρακίου, ἡλικία
63 ἔτη.

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; αἱ αὐταί. Πρὸς εἶ. καὶ βοσκόμενοι
ἐκρηγματοποιούνο. αἱ λοργίδες περὶ καὶ τῆς κομῆς.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Αἱ καλλιερθεῖς μοι ἐνηλλάσσοντο. Αἱ λοργίδες ὄχι.
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
..... εἰς φυσικά πρόσωπα.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Ναι. Μετὰ τὸν θάνατον εἰς τὴν κοινότητα τῶν
θηριων. ἑκ τῶν ἐσθλῶν μερῶν τῆς περιουσίας καὶ κοινῶν.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

..... εἰς ἀμφοτέρας. εἰς ἑρπείας .....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... Ναι .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

..... Δεν ὑφίστανται οὔτε μεγάλοι γαιο-
κτημονες οὔδε μοναστήρια .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Εἰς πρὶν. περιοχὴν. ξωκράτας (πρὶν ἔλθαι).

καὶ ὑφίστανται ἐξ Μυτιλήνης .....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Ἐποχικῶς. ὡς ἐργάται

ἐξ ἀμερρομίσθιας ἐργασίας. ἢ ἐργάζονται
καὶ ἐν τοῖς ἐκπαιδευτικῶν ἐνδὲς διαπαιδαγεύονται

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοών, αίγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιάς μετά τόν θερισμόν, β) τών θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφύλλιου, λαθουριου κλπ.) δι' ὀργώνιστος;....

..... Με ζωϊκὴν κόπρον (μ. φουκαί)

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;..... 1925

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;..... 1945 καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦτος 1965

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ;..... ἡ μονόφτερο εἰς τὰ ἀμπελῶνα καὶ αἱ δίφτερα εἰς τὰ ἀνταμάζα κατεσκευάσθησαν. Τοῦτο εἰς σιδηροβελία τῆς Σωαρδίας.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Ἀξονόχερο 4. Ὑ. νί 7. Διαβάρι 10. Κλάδι
2. >> 5. Σφηνά 8. ἀνταμοιό
3. Ἀξονοδόξα 6. Σωαδὴ 9. >>

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)..... 1960

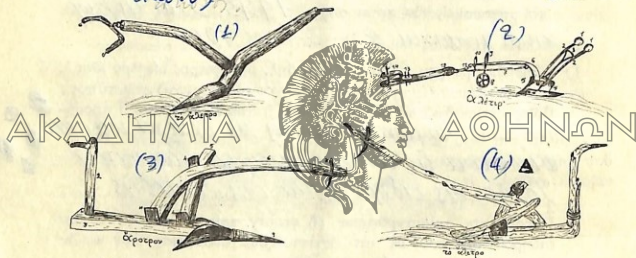
3) Μηχανή θερισμοῦ ..δεν χρησιμοποιεῖται.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Δεν υἱοποιεῖται*

5) Μηχανή ἀλωνίσμοῦ ... *1951, ἐνὸς παλαιῆς Ἀγρινίου*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... *Οἱ ἴδιοι οἱ χωρικοὶ...*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *Εἶναι ὅμοιον μετ' ἐνὸς αὐτοῦ (4) τῆς εἰκόνης*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι, διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

το ὕνι ἡγε τοῦ ἰδίου τύπου δι' ὅλα τὰ
εἶδη τῶν χωρειῶν

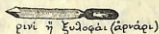

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἡμικυκλική.

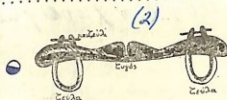
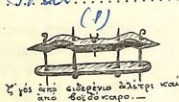
6) Τίττο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ ξύλου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀργάρι, ξυλοφάι κλπ.). ὕδα
καὶ εἶδη καὶ μνημονεύματα ἐν τῇ παραρ-
τη. ἐρωτηθεῖ.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Εὐσ. 20. 19. 25. βλ. δια. 17.*
καὶ ταῦτα ἡμίονοι καὶ ἡμίονοι.
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν; ... *δύο καὶ εἰς αὐτὰ ἓν.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
Ναι.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζεῦλεις, πιζεύ-
λια κλπ.). *ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.*

ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.
ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.
ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. *ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.*

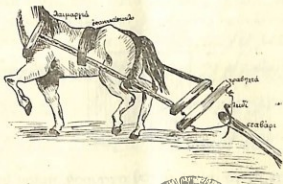
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι),
προσδένεται, δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *κρίκος, λουῖρα, κουλλούρι, προσδένεται.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; ... *1960.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.*
ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.
ὁμοῖος, αὐτὸς ὡς ἐκινῶν. ὑπ. ἀρ. 2.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *Στα λαμῶ βαφοὺν λαμάρια καὶ καὶ πῖω ἀπὸ τὰ μπροστῖνα πόδια βαφοὺν τὸν θυγόν. Ἐἰς σῆρες δένουν τὴν ἀλυσίδα καὶ τὴν φέρουν πῖω εἰς τὸ αλετροχερὶ.*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

Περὶ παλαιότερον εἰς ἀνδρες καὶ ἐραχιδετοὶ γυναῖκες.

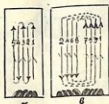
β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *βαφοὺν τὸν θυγόν. ἐπ' αὐτῷ ἐξὸ λαμῶ τῶν βοδιῶν. Μετὰ περνοὺν τὰ παναξενλῖα. μετὰ ἐξῆν δευθὰ καὶ ἀπὸ τὰ κέρατα τοῦ βοδιοῦ περνοὺν καναβὶ καὶ τὰ δένουν εἰς αλετροχερὶ.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... *Κατὰ τὸν ἴδιον ἄροτρον.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Με σχοινί... δεμένον εἰς αὐτὰ τῶν κερμάτων τῶν ζῶων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- Με δι. φτερο. ἀλ. γρι. ὀργαίνεται. ὡς. το. νῦν. ἀγρίον (α). πρ. σχεδίου. καὶ με. μονόφτερο. καὶ. τραυτὴρ ὡς. το. (β).*
- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σπανοῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; *εἰς. λωρίδας. (βουρλιές).*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ; *Ναί.*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον ; *δεν. νισαρχ. τοιαύτη. εὑπ. πένει.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

Πλαγίως. καὶ. γιωμαται. το. ἀγρίον.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .. *εἰς σποράς... εὐφραύτερα... το... εὐ... και... εἰς... εὐφραύτερα... εὐφραύτερα...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτικῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *εὐφραύτερα... εὐφραύτερα...*

ὀνομαζομένη: Ἀνάχιμα... 2) εὐφραύτερα... 3) Κρύψιμα... το... Ἀνάχιμα... τον... φεβρουάριον... 4) το... διβόλον... τον... Μάρτιον... 5) το... κρύψιμα... τον... Ἀπριλίον...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ὁμοίως... εἰς... εὐφραύτερα... εὐφραύτερα...

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημοτικόν...

... εὐφραύτερα... εὐφραύτερα...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχασθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *εὐφραύτερα... εὐφραύτερα...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *το δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *εὐφραύτερα... εὐφραύτερα...*

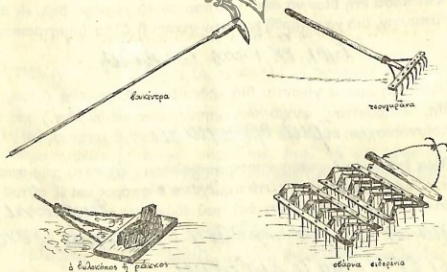
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *ἢ μὲ ἐπὶ βουκέντρον ἢ ὁμοίαν ἔχει ἐστὴν ἄμραν, κυλινδρὸν εἰδῆραυ ἢ γαί μετὰ ὠκυπέδου τοῦ γεφυρᾶ, μὲ ξυλινδρῶν*.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται ἐκβαρύνισμα*.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐντοῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Γίνεται μετὰ ἐπὶ ἀσπίδα ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) *Καμάς*
Ζεαίνα, Ζευγογιάννα.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι, ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά... Ἡ ἐργασία
καλεῖται... βωτορονομία.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο, ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους *ἐπὶ τοῖς χωματῶν*.....
Τι καλεῖται (3) ὀσπριακά
καὶ καλεῖται... βωτορονομία... ὅσα ἰσχυρά καὶ καὶ
φυτεύονται.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων, π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *τὰ χωράφια ἰσχυρὰ*
ἐνδομυοντα ἐπὶ ἄγρῳ ἀνδρῶν καὶ κυρίως τὰ
ισχυρὰ καὶ.....

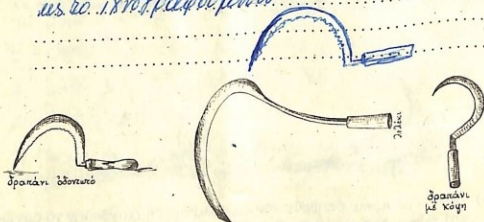
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές, (βραγιές), καὶ ἄλλως. *ἐφυτεύοντο... εἰς ἰσχυρὰ καὶ γόνιμα*.....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με, τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με' δρεπάνι*
ως το. ἰστογραφούμενα

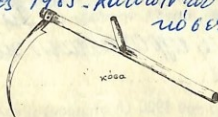
Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διάπροφῆν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *με δρεπάνι*
εὐς το. ἔτος 1915 - κατωτὴν τοῦ ἔτους 1915, με
κόσες

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
Ἡ χειρολαβὴ ἦτο κατασκευασμένη
(τοῦ δρεπανιοῦ) σιδηροῦς

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Οἱ σιδηρουργοὶ καὶ ξυκαροῦναι.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ΟΧ.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Εἰς... 0,20 μ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τοποθετοῦνται χωριστά. Ὅταν τοποθετοῦνται μαζί καὶ δέχονται σταυρώματα (τὰ μὲν πρὸς τὸ ἓνα μέρος καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸ ἄλλο μέρος. Συνήθως 8 χωροβόλα ἓνα δέχονται.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Δεματῖαι (εὐματῖαι)*.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῖαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τρόπων καὶ ποῖον ; *Ἄνδρες καὶ*
γυναῖκες. Πρὸ τοῦ 1940 ἤρχοντο ἐργαζομέ-
νες. ἔτι Μάνης.....

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) *Μετὰ μεροκάματο.*
Ἡ ἀμοιβὴ εἰς εἶδος ἦτο 5 οὐαδάς βιτάρι.
εἰς χρῆμα 20 φρχ. ἡμερησίως μετὰ
ισοποσῆς φαγητοῦ. (Πρὸ τοῦ ἔτους
1940.).....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....
ἐν τα χεῖρα ἐτοιμαζέτον μια μαλακτὴν
γιὰ νὰ προφυλακίζται αὐτὸ εἰς
μαλακμῖες.....

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Ἐδίδετο προσοχή, ὡς, ὡπὸς τὴν ἑναρξιν τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ δὲν ἀρχίζαν. Ἐρίζην καὶ ξάβρατοι.*

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦν καὶ τραγουδοῦν.*

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμον. *Ἐλεγετο ἡμέρα τοῦ θερισμοῦ. Ἐπὶ τὴν αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἀφήνουν ἀθέριστον (ἀποθερῖν). Θερίζουν τὸ ἀθέριστον σταυροειδῶς καὶ καταφέροντας ὡπὸς τὴν ἀναγλύκην. Ἐὰν στάχυν πάλιν θερίζουν, πλέκουν σταυρὸν καὶ τὸν βαφοῦν στὸ εἰκονοστάσι, καὶ εὐχονται μὲ αὐτό χρόνον.*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς, ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἐπὶ χρόνῳ θερίζεται καὶ δέχεται. Μόνον ὅταν εἶναι χλωρὸν καὶ εὐφραίνονται καὶ ἔπειτα εὐφραίνονται ἐπὶ τὸν ἥλιον.*

Τραγούδι του δέρου

Γενή μωρέ γενήσαν
τα γενήματα καί δοί βρούμε καί
δω' δέρο
φαιά σου 'εγένη τελεμωσεντ' (δ'ς)

παίρνω τό δρε' ιωαίρνω
το δρε' αναιμ' μου καί ιωαί
τά δρείω
μωρα μωρα ναί φιζήω (δ'ς)

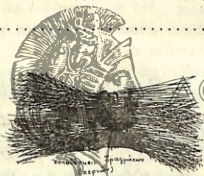
Πέρνω τόν έρ, ιωέρνω
τό έργο βα φαρδί καί
δρε' φορτας διζάρι βάν
μ' έβεν'α δέν είν' α' γ'η (δ'ς)

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ ἄνθρωποι ἔδενον τοὺς στάχυν. Οἱ ἴδιοι ἐμὴς
 ζειν καὶ τὴν ἀγκαλίαν. ἔδενοντα μὲ σχοινία.
 μαζαμμενα μὲν. ἀπὸ βροῦλα. διὰ ἐχλιν.
 ἡμέρα δένονται μὲ τὸ ἴδιον τοῦ σπάρτου.
 ἀφ' οὗ μαζαμμενόν. ἦν μαζαμμενόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

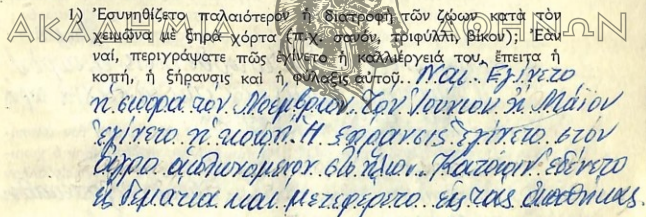
- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

δεμάτια μετὰ τοῦ δέσιμον ἀφήνοντο ἐν
 τῇ ἰδίᾳ θέσιν. Κατοπιν αὐτῆς
 ἐφορῶντο. ἐν ταύτῃ καὶ μετεφέροντο.
 ἐν ταύτῃ.

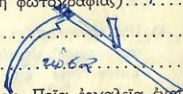
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Με βυσσάνην*

- 2) Πότε έθερίζετο ο σάνος και με ποιον εργαλείον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). Τον Μαιον, Παλαιότερον με φρεσιν και σήμερον στα ομαλα χυράκια με γιοβαν
(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 17 —

φωτογραφίας) Για τὸ δέξιμον θυκόνον ἢ ἐφετάς
 βταν δέρεται μετ' ὄρμα καὶ κ' ἴμα... γὰ...
 ὅτι... πῶδα.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετεφεροῦτο εἰς τὸ Ἀλώνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστορα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ~~ἔμα~~.....

νοδιαβιον... ἡ τοποθετήσεως εἰς σωρόν,
 ((σημῶναι)... πῶς... καὶ τὰ σταχὰ ἀπὸ
 τὰ μέγα τοιαυτὰ.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ~~χωρῆν~~, ~~απεμαθῆν~~
 ἀλώνι.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ~~ἐξ το χωρίου καὶ ἐς θέσιν~~.....
 λοφωφῆ... γὰρ τὰ ὡτανή... ὁ θεράς.....

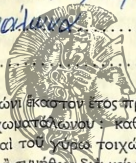
- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὸ αὐτὸν*
ἐκτὸς ἐν τῇ κοινότητι ἤτοι διαμενέον
ἐκτὸς ἐμαρκεία. Σχερὰ δὲν ὑπάρχειν. Ὅπου
ὑπάρχει ἀδελφὸν αὐτῶν, αὐτὸν τε ἀρχίζει
 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... *ἀρχίζει*
ἀπὸ 15 ἰουνίου καὶ λήγει ἀπὸ 1ου ἰουλίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Χωματαλωνα.*

Ἐλαχιζα ανετραλωνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

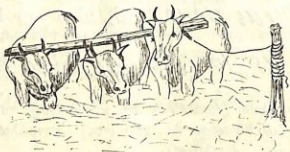
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστων ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Πρὸ τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐγίνετο*
καθαρισμός τοῦ δαπέδου (κυλίσματα με
ὀφθαλμοκωπία) καὶ πατοῖν αἰεὶς ἐπὶ
το δάπεδον καὶ ἄλωνον με νεῦρον βοδινῶν
(βουνιῶν).

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... *Ὁχι.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Λιώνονται τὰ δερμάτια καὶ ἐκτρέφονται κύνες
ζῶς... γῆρας... ἀπὸ τὸν ἀλωνόβιον... εἰς τὸ
ἀέριον... καὶ φερὶς φέρει... ἀπὸ ἀλωνίον...*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

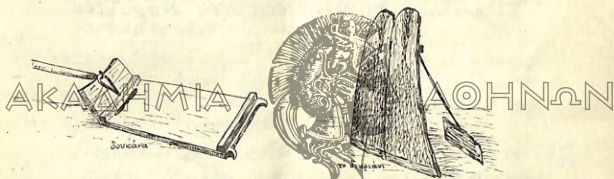
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ὕψινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῆρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. *Ἐν...*

*ἀλώνισμα γίνεται (ἐκτρέφεται) μετὰ ἀλογα εἰς τὸ μέ-
σον τοῦ ἀλωνίου ὑπὸ ἡγεῖν ἐκ τῶν ἀλωνόβιων.
Ἐκτρέφονται τὰ ἐχοινία καὶ φερὶς φέρει τὰ ζῶα
καὶ οὕτως ποὶ εἰς τὸν μέσον τοῦ ἀλωνίου...*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα), ^{ἐξαιρῶντο}
 τα εχοίκα ἀπὸ τὸν στύλον τοῦ ἄλλο αἵφρον τοῦ
 εχοίνιου ἐδένετο ἐκ πατῶν καὶ οὐ πατῶς ἐκ
 τῆς θηλῆς, αἱ οὐραὶ ἀφαιρέθησαν τοῦ λαμῶν
 αὐτὸν τῶν καὶ τὰ ζῶα ἀφαιρέσαντο πρὸς
 τοῦ στύλου

- γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

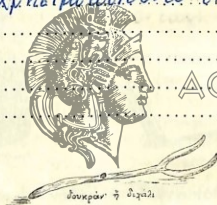

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; Αρχίζει...

ὅταν π.μ. και διευκολυντο στ 5 π.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὲρ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... Χρησιμοποιοῦντο διευκράνια...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

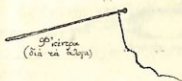
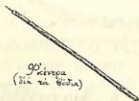
ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; ... Καὶ

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα), ...

Βερρίες στα βόδια και καμουζακια δια τὰ ἀλόχατα

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *Μία... στρώσις... 2 ην ἡμέρα... ἀλωνιζέτο (πρὶν καὶ ἐλέγετο)*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

ἀλυνισέτο

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ποσπότηδες, καλούμενοι ἀλωνάραιοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

*ὑπάρχον... ἀλωνιζέται ἰδικοί (ἀλωνιᾶτες).
... εἶχον ἄλογα, ἡμίονους. (μουλάρια).*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

το μέσον τούτο (κόπανος) χρησιμοποιοῦντο.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *βελανιά. Μονὴν δὲ ἐξαρρετίναν ἀνὰ μέση διὰ ὅταν ἐνέθῃ ἐν μίση τοῦ ἀπλῶν καὶ ἴσως ἐν τῇ μέσῃ τοῦ ἀπλῶν διὰ ὅταν ἐνέθῃ ἐν τῇ μέσῃ τοῦ ἀπλῶν.*
Ζεμυρὰ.
Ὁ μῆκος του ἦτο 2,00 μέτ. 2,50 μ. καὶ εἶχε ἐκπῆμα ἐκπῆμα πᾶχος 0,08 διαμέτρου.

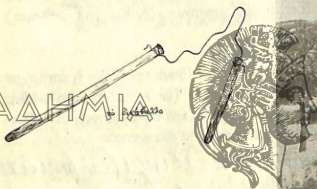
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Ξυλ. βωμ. (βωμ. αὐλῆς)...*
Κυρίως μετὰ τὴν συγκομιδή, διὰ τὴν μαλ. δέμας...
πρὸς τὸ βίβαρι.

κόπανοι στρογγυλῆς

ξύλο κομμένο διὰ τὸ κοπάνημα
 μικροῦ εὐροῦ δημητριακῶν...

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο’ μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; ... *Διὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ
ἐξέρπνετο ἐκ αὐτοῦ καὶ τὸ καυκάριον
ἐκωσάνιστο ὡς ἐπὶ τοῦ 3 δέμας καὶ ἡμέρας

.....

.....

.....

.....

- NAME

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωμιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... 7455 ... *Μοχλὸς*
ῥό. ἡλ. π. α. η. ... εὐαλ. ἔχεται ὡς αὐτὸ ἀφαιρῶν. Ἀρναῖας

β'. Δίχνισμα

- καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Σωρευναί με το*.....

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ (2)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. βωρος...*

ἔχει... ἔχῃμα στρογγύλον... Πρωτοῦ ἀρχιεπισκόπου... λυχνίσμα... ἔβαζαν... ἑσπῶν... στο... βωρο... τὸ διυριανὶ... ἢ... φτιάρι... ἀποδογραμμένον... ὑποφωτισμένης...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο. *Ἐρίνεο... μέ... το... διυριανὶ... καὶ... τὸ φτιάρι... τελευταία...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ; *Ἀμφοτέρω... λυχνοῦσαν...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ; *Ἦ... ἀπομένοντα τεμάχια τῶν σταχύων... ἐλέ... γοντο... κό... ζι... λυχνισμὸς... ἀποχωρίζον... κό... μί... μα... πο... το... ἐχρησιμοποίησαν... ὡς... προφῇ... τὰν... ὀργισθῶν...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξὶς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Μετὰ
τὸ ἀνεμίσμα, τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων
ἀποχωρίζονται ὑπὸ τῶν γυναικῶν μετὰ τὰ βάρανθρα
(ἀρκαδοεὐδωες).*

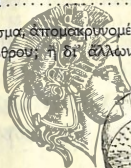
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

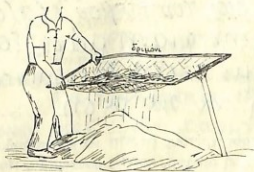
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο· παλιν δερμόντιο

κόσκινο ἢ ἀριόλοιο

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

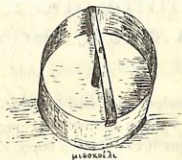
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Μετὰ τὴν ἐτοιμασίαν ἔρχηται ἡ ἐξορία τοῦ σωροῦ μετὰ τὸ φτυάρι (ξύλιον) ἔξω τοῦ σωροῦ ἐχαρασσέτω σταυρὸς καὶ ἔξω τῆς κορυφῆς τοῦ σωροῦ ἐνεμωπηνύετω τὸ φτυάρι.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ἐξω τοῦ σωροῦ ἔβαλαν σωρδαλια νὰ μὴν αἰωνη μάτι ἔσαν ἐσωρημένο τὸ σταῖρι μετὰ τὴν ἀφῆναι γὰρ τὴν ἐξομένη νὰ παχύνῃ.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)... 3% .....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... εἰς τὸ ἀλώνι... κατεβαίνει τὸ
ἑλωνιάτικο... ἐμειράτο με τὸν νενεμὲ
(ὡς τρεχάιν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ... ἀποθηκεύετο εἰς ἀποθήκας
τῶν χωρῶν μετὰ θὲ καδονα .....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ὡς ἂν χυρὸν αἰωοθηκῆται
καὶ αἰωοθηκῆται .. ἐν ἂν χυρῶνας .. ἐν τῷ τοῦ ..
χωρῶν ..

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου γίνεται μετὰ τὸ ἀ-
λώνισμα λαμβάνεται αὐτὸ κατὸν ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Οχι ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ; ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἀναμμα .. φωτιᾶς .. ἐν νηδίζετω .. καὶ ..
ἐν νηδίζετω .. μύκον .. κατὰ τῆς Ἀποκριῶν ..

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Ὡς ..

Ξαίρρατον .. βράδυν .. κατὰ τῆς 7 ἡ ὥρα κ.μ.
στὴν πλατείαν τοῦ χωριῶν .. ἢ .. ἐν τῇ ..
καὶ ἐν τῇ ..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

τὰ παῖδια.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

τὰ μαζεύουν τὰ ὑλαδία σὺν τοῖς
λόχοις.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ἐὰν εἶναι σφάνες τὶς βλάταν μετὰ τὴν
διασπορὴν τὰ ἄλλα ὑλαδία βυίοντα,
οἱ σφάνες τὰ ἐπὶ τὴν μετὰ κλαδεύηρια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε πόλιν διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, δοκίαι, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα κατὰ τὸ ἀνάφημα

τῆς οὐρανοκρατίας, φωτιάς, ἔχοντες
ἐκδοῦσαν τὴν φωτιὰ καὶ ἐτραχυνδοῦσαν
τὴν φωτιὰ ἐρριωνοῦσαν καὶ ἐτροβελεβοῦσαν

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς),

ἐχόντες ἐκδοῦσαν τὴν φωτιὰ καὶ ἐτραχυνδοῦσαν
τὴν φωτιὰ ἐρριωνοῦσαν καὶ ἐτροβελεβοῦσαν

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ